

Вих. № 341 від 15.04.2026 р.

Голові Верховної Ради України
Стефанчуку Р.О.

Копія:

Головам депутатських фракцій та груп
Народним депутатам України

*Пропозиції до проєкту Цивільного кодексу
України (№15150 від 09.04.2026) та
проєкту Цивільного кодексу України
(Кодексу права приватного) (№14394 від
22.01.2026)*

Шановний Руслане Олексійовичу!

Міжнародна благодійна організація «Благодійний фонд «СОС Дитячі Містечка» Україна (далі - СОС Дитячі Містечка) висловлює Вам свою повагу та звертається з наступним.

У зв'язку із реєстрацією проєкту Цивільного кодексу України (Кодексу права приватного) (№14394 від 22.01.2026), ініціатором якого виступили багато народних депутатів України, просимо розглянути зауваження та пропозиції, підготовлені нашою організацією.

У пояснювальній записці вказується, що проєкт нового і системного Кодексу зумовлений сукупністю чинників: необхідністю модернізації засадничих інститутів цивільного права з урахуванням цифрової економіки і європейських трендів; запитом бізнес-спільноти та громадянського суспільства на підвищення ефективності, справедливості та прогнозованості приватноправового регулювання, а також він сприятиме економічному розвитку, залученню інвестицій та захисту людських прав в Україні.

Беззаперечно, в процесі євроінтеграційних прагнень нашої держави вкрай необхідно системно, а не фрагментарно, змінювати законодавчі підстави регулювання низки сфер і галузей. СОС Дитячі Містечка багато років залучені в систему захисту прав дитини та є активним учасником нормативно-правових змін в системі охорони дитинства. Відповідно, наша організація детально опрацювала проєкт Цивільного кодексу України (Кодексу права приватного) (№14394 від 22.01.2026) та вважає за доцільне вказати на суттєве відставання у положеннях (зокрема, Книга 6) щодо регулювання системи захисту прав дитини та забезпечення її найкращих інтересів.

Проведений аналіз вказує на ряд нормативно-правових колізій з Конвенцією ООН про права дитини, Стратегією Ради Європи з прав дитини (2022-2027), зокрема, у системі функціональних інструментів захисту дитини від насильства, у тому числі в цифровому середовищі, забезпечення реальних гарантій «дитиноцентричного» підходу до виховання та зростання.

Беззаперечно, чинний проєкт містить окремі сильні, сучасні й дитиноцентричні положення – насамперед там, де прямо закріплено принцип найкращих інтересів дитини, право дитини бути вислуханою, заборону фізичних покарань, підпорядкування батьківських

прав інтересам дитини, а також критерії, які має враховувати суд при вирішенні спорів щодо батьківської відповідальності.

Водночас загальна концепція документа залишається внутрішньо суперечливою. Поруч із сучасними формулами в ньому зберігається значний масив норм, які є дорослоцентричними, надмірно формалістичними, адміністративно переважаними або навіть відверто архаїчними. У низці випадків права дитини фактично підпорядковано волі батьків, рішенню органу опіки та піклування, договірним домовленостям між дорослими або міркуванням збереження статусу певної форми влаштування, а не реальній оцінці індивідуальних потреб конкретної дитини.

Зокрема, варто вказати на системні і концептуальні зауваження, що викликають занепокоєння нашої організації: допускають приховування від дитини правди про її походження; допускають фактичну відмову від дитини через її інвалідність чи тяжкий стан здоров'я; дозволяють скасування сімейних зв'язків з дитиною з причин, несумісних із принципом безумовного захисту її гідності; надмірно розширюють адміністративну владу органів опіки та піклування; переводять права дитини у площину приватних домовленостей між дорослими; зберігають квазіінституційні підходи під виглядом сімейних форм виховання; не забезпечують належного спеціального режиму захисту дитини в інформаційному, медичному та цифровому середовищі тощо. Таких критично важливих положень нами виявлено в понад 40 статтях проєкту Цивільного кодексу України (Кодексу права приватного) (№14394 від 22.01.2026).

Разом з тим, стало відомо, що був зареєстрований новий **проєкт Цивільного кодексу України (№15150 від 09.04.2026)**, за ініціативи значної кількості народних депутатів України, який не вказує на суттєві зміни положень, що стосуються захисту прав дитини в Україні, не вирішує ключових зауважень громадського сектору та не містить норм, що вказують на врахування європейського законодавства та міжнародних зобов'язань України.

Керуючись Законом України «Про доступ до публічної інформації» (ст. 15), Законом України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» та Постановою Кабміну № 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики», просимо включити зауваження та пропозиції МБО «БФ «СОС Дитячі Містечка» для подальшого обговорення нормативно-правового акта, який буде ключовим та може бути винесений на голосування Парламенту з метою його удосконалення та прийняття збалансованого для усіх учасників кодифікованого акта.

З огляду на важливість тематики та широке коло залучених суб'єктів, **пропонуємо створити робочу групу для подальшого доопрацювання та обговорення проєкту на етапі надсилання проєкту нормативно-правового акта заінтересованим органам та проведення відповідних експертиз.** Готові долучитись до роботи відповідної робочої групи, якщо її створення буде визначено необхідним для доопрацювання поданої ініціативи.

Будемо вдячні за Вашу відповідь і підтверджуємо готовність до подальшої співпраці та спільної роботи над удосконаленням системи механізмів захисту дітей і забезпечення їхнього права на сімейне виховання.

**СОС ДИТЯЧІ
МІСТЕЧКА**

Контактна особа від СОС Дитячі Містечка: Алла Міщенко, радниця з питань адвокації,
Alla.Mishchenko@sos-ukraine.org, тел. +380 67 166 65 66.

**З повагою
Заступник Директора**

Євгенія РЗАЄВА

Міжнародна благодійна
організація «Благодійний фонд
«СОС Дитячі Містечка» Україна
вул. Бориспільська, 6, секція 3
Київ, Україна 02099

Код ЄДРПОУ 34183275
т/ф +38 044 2329581
www.sos-ukraine.org
e-mail: office@sos-ukraine.org

Турботлива родина для кожної дитини